

UNIVERZITET U
KRAGUJEVCU
AGRONOMSKI FAKULTETU
ČAČKU

UNIVERSITY OF
KRAGUJEVAC
FACULTY OF
AGRONOMY
CACAK

XVIII SAVETOVANJE O BIOTEHNOLOGIJI

sa međunarodnim učešćem

- ZBORNIK RADOVA -

Vol. 18. (20), 2013.

Čačak, 15.- 16. Mart 2013. godine

XVIII SAVETOVANJE O BIOTEHNOLOGIJI

sa međunarodnim učešćem

- Zbornik radova -

Vol. 18.(20), 2013.

ORGANIZATOR I IZDAVAČ

Agronomski fakultet, Čačak

Organizacioni odbor

Prof. dr Goran Dugalić, prof.dr Biljana Veljković, prof.dr Milun Petrović,
dr Jelena Vujić, mr Jelena Mladenović

Programski odbor

Prof.dr Miroslav Spasojević, predsednik, prof. dr Vladeta Stevović, prof.dr Dragutin Đukić, Snežana Pašalić, prof.dr Snežana Bogosavljević-Bošković, prof. dr Tomo Milošević, prof. dr Milica Cvijović, prof. dr Radojica Đoković, prof. dr Leka Mandić, prof.dr Aleksandar Paunović, prof.dr Radoš Pavlović, prof.dr Milena Đurić, prof.dr Gordana Šekularac, prof.dr Nikola Bokan, prof.dr Lenka Ribić-Zelenović, prof.dr Vladimir Kurćubić, prof.dr Drago Milošević, prof. dr Vera Radović, prof.dr Ljiljana Bošković-Rakočević, prof. dr Milomirka Madić, prof. dr Goran Dugalić, prof. dr Biljana Veljković, prof. dr Gorica Paunović, prof. dr Gordana Aćamović-Đoković

Tehnički urednici

prof.dr Biljana Veljković i prof.dr Milun Petrović

Tiraž: 150 primeraka

Štampa

„Studio za dizajn”, ul. Vukašina Ignjatovića 12

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

63(082)

60(082)

САВЕТОВАЊЕ о биотехнологији са
међународним

учешћем (18 ; 2013 ; Чачак)

Zbornik radova / XVIII savetovanje o
biotehnologiji sa međunarodnim učešćem,
Čačak, 15-16. mart 2013. godine ;
[organizator] Univerzitet u Kragujevcu,
Agronomski fakultet u Čačku = [organized by]
University of Kragujevac, Faculty of
Agronomy, Čačak. - Čačak : Agronomski
fakultet, 2013 (Čačak : Studio za dizajn). -
557 str. : ilustr. ; 24 cm

Radovi na srp. i engl. jeziku. - Tiraž 150. -
Napomene uz tekst. - Bibliografija uz svaki
rad. - Abstracts.

ISBN 978-86-87611-29-0

1. Агрономски факултет (Чачак)

а) Пољопривреда - Зборници б)

Биотехнологија - Зборници

IZBOR GENOTIPOVA PŠENICE NA TOLERANTNOST PREMA NISKOJ pH VREDNOSTI ZEMLJIŠTA I VISOKOM SADRŽAJU MOBILNOG ALUMINIJUMA

M. Jelić¹, Jelena Milivojević², Vera Đekić², G. Dugalić³, A. Paunović³

Izvod: U radu je dat prikaz tolerantnosti pojedinih genotipova ozime pšenice prema kiselosti zemljišta i visokom sadržaju mobilnog aluminijuma. Poljski ogled je izveden na zemljištu tipa pseudoglej na kome su testirani različiti genotipovi ozime pšenice (Zvezdana, Gora, Angelina, Gordana, Etida, Pobeda, Kruna i Takovčanka). Na osnovu proučavanja osobina zrna najveću tolerantnost na visoku kiselost zemljišta i sadržaj mobilnog Al pokazale su sorte Gordana i Takovčanka, dok su sorte Kruna i Zvezdana imale najmanju adaptibilnu sposobnost. Faktori spoljne sredine pokazali su značajan uticaj na pokazatelje produktivnosti i kvaliteta ispitivanih genotipova ozime pšenice.

Cljučne reči: aluminijum, genotip, pšenica, tolerantnost, zemljište

Uvod

Pseudoglej je zemljište veoma nepovoljnih fizičkih, agrohemijskih i mikrobioloških osobina. Najveći problem ovih zemljišta je niska pH vrednost i dalje povećanje njegove kiselosti i sadržaja mobilnog Al, najčešće zbog višegodišnje nepravilne primene đubriva (Dugalić, 1998; Jelić et al., 2004). Niska proizvodna sposobnost pseudogleja je rezultat loših fizičko-mehaničkih, toplotnih i vodno-vazdušnih osobina (Dugalić, 1998; Jovanović et al., 2004). Otuda je, proizvodnja ozime pšenice koja se smatra veoma osetljivom biljnom vrstom na ovom tipu zemljišta niska i nerentabilna.

Brojna istraživanja sa aspekta rešavanja problema kiselih zemljišta ukazuju da se postojeći problemi u praksi mogu prevazići izdvajanjem i gajenjem tolerantnih genotipova pšenice na ekstremno visoku kiselost i sadržaj toksičnih formi Al. Genetske razlike u tolerantnosti biljaka ozime pšenice prema niskim pH vrednostima zemljišta i visokom sadržaju mobilnog aluminijuma dobro su poznati i bili su predmet ranijih istraživanja većeg broja autora (Mossor-Pietraszewska, 2001, Rout et al., 2001; Garvin and Carver, 2003).

Cilj našeg istraživanja je bio da na osnovu analiziranih produktivnih i kvalitativnih osobina oceni adaptibilnost testiranih genotipova ozime pšenice i izdvoje najtolerantniji genotipovi na uslove niske pH vrednosti zemljišta i visok sadržaj mobilnog aluminijuma.

¹Univerzitet u Prištini- Kosovska Mitrovica, Poljoprivredni fakultet u Lešku, Kopaonika bb, Lešak, Srbija (miodragjelic@yahoo.com)

²Centar za strna žita Kragujevac doo, Kragujevac, Save Kovačevića 31, 34000 Kragujevac, Srbija

³Univerzitet u Kragujevcu, Agronomski fakultet u Čačku, Cara Dušana 34, 32000 Čačak, Srbija